

Светски лидери окупљени на Самиту Групе 8 (Г8), у оквиру борбе против глади у свету, обећали помоћ у износу од 20 милијарди долара пољопривредницима у сиромашним земљама како би повећали производњу. Учесници тродневног Самита у италијанском граду Аквили, који је данас завршен, разматрали су и снабдевање водом у свету, као и стање у планетарној здравственој ситуацији.

Лидери најразвијенијих и набогатијих земаља света сагласили су се да идуће године, осам година након почетка, окончају преговоре о либерализацији глобалне трговине и да појачају напоре за спречавање растућег протекционизма.

"Наше земље су посвећене налажењу амбициозног и уравнотеженог решења за окончање Доха рунде 2010. године", наводи се у заједничком саопштењу лидера 17 земаља.

Доха рунда преговора, названа по главном граду Катара, у којем је покренута 2001. године, у застоју је због немогућности развијених и земаља у развоју да нађу заједнички језик када су у питању субвенције за развој пољопривреде и царине на индустријске производе.

Лидери Г8, којима су се другог дана самита, придружили и представници групе Г5 и Аустралије, Индонезије, Јужне Кореје и Египта, поставили су као циљ смањење емисије штетних гасова на половину до 2050. године, у односу на ниво из 1990, и нагласили да би развијене земље требало да сnose највећи терет тог смањења.

Није прецизирано како ће се то постићи, нити на који начин ће се изаћи у сусрет сиромашним земљама да се изборе са последицама глобалног загревања.

Постигнута је и сагласност да се не дозволи раст просечне температуре на планети (као резултат те емисије) већи од два степена Целзијуса у поређењу са временом пре почетка индустријске револуције.

Оцењујући садашњу финансијску кризу, лидери Г8 приметили су "неке знаке стабилизације", укључујући опоравак берзи, али су нагласили да "још увек постоје знатни ризици за економску и финансијску стабилност".

Према оценама аналитичара, изгледа да је на скупу било мало сагласности о томе које кораке даље треба предузети, па је у заједничкој декларацији наведено да ће "стратегије за излазак из кризе варирати у зависности од економских услова и јавних финансија" у појединим земљама.

У декларацији са скупа наводи се да његови учесници "потврђују посвећеност одржавању и промовисању отвореног тржишта и одбацују све протекционистичке мере, како у трговини, тако и у инвестицијама".

У покушају да убрзају преговоре, који се воде у оквиру Светске трговинске организације (СТО), министри трговине поменутих земаља ће се, како се даље наводи, састати пре финансијског самита групе 20 индустријски најразвијенијих земаља и држава са привредама у нагом развоју у Питсбургу, у септембру.

На јучерашњем проширеном састанку у Аквили, представници економија у успону су тражили да се чланице Г8 обавезу на јачање финансијске регулативе и веће доприносе Међународном монетарном фонду (ММФ), јавила је агенција Кјодо, позивајући се на јапанске учеснике у разговорима.

Неке државе покренуле су и питање међународног валутног система, који - по њиховој оцени - сувише зависи од америчког долара, што може угрозити напоре за избалансиран раст у свету.

Кина је у месецима пред састанак најављивала да ће покренути питање стварање нове светске резервне валуте, која би заменила долар.

Најчешће су притом помињана тзв. Специјална права ММФ, али се, неколико дана пред Самит, одустало се од те идеје.

Лидери Групе 8 најразвијенијих земаља направиће заокрет у борби против глади у свету и више неће слати помоћ већ помагати пољопривредницима да производе храну.

"Двадесет милијарди долара, пет милијарди долара више него што се очекивало, у следеће три године биће усмерено на повећање инвестиција у пољопривреду сиромашнијих земаља и борбу против глади", потврдио је италијански дипломата Ђампјеро Масоло, који је био задужен за припрему скупа.

Лидери богатих нација тиме ће исправити раније грешке и преоријентисати се са донација у храни на инвестирања у пољопривредну производњу ради решавања проблема глади у свету, али њихова обећања, дата на састанку у Аквили, неће моћи да задовоље све потребе, сматра генерални директор Организације Уједињених нација за храну и пољопривреду (ФАО) Жак Диуф.

Према његовим речима, помоћ у храни је неопходна јер становништво пати због суше, поплава, конфликта и њима је хитно потребна храна да би имали шта да једу.

"Ако, међутим, имамо милијарду гладних, морамо им помоћи да сами производе храну", указао је Диуф.

САД су највећи светски донатор хране, углавном оне коју производе у земљи и откупљују од фармера.

Диуф је подсетио да из помањкања хране проистиче низ других последица - од немира у појединим земљама услед глобалне економске кризе до великог раста цена прехранбених производа.

Очекује се да од предвиђене суме Вашингтон обезбеди три и по милијарде долара, Француска две милијарде, Јапан најмање три милијарде. Од Велике Британије очекује се 1,8 милијарди долара помоћи, Канада би требало да обезбеди 520 милиона долара, док се процењује да ће ЕУ у наредне три године издвајати по милијарду долара.

Генерални директор ФАО Диуф рекао је да ће обећања са Самита Г8, ипак, положити основу за даљи напредак на Самиту у Риму у новембру чији ће домаћин бити ФАО, за који су позиве добиле 192 земље.

Председник Међународног фонда за пољопривредни развој Кана Нванзе, који је такође у Аквиле, истакао је да ће иницијатива о подстицају развоја пољопривреде ићи кроз постојеће институције и да ће вероватно бити укључени и Светска банка, Агенције за храну УН и Афричка развојна банка.

Према подацима Фонда, у свету има 500 милиона малих пољопривредника који дају 80 одсто хране за глобалну популацију.

Повећање продуктивности малих пољопривредника дугорочно ће позитивно деловати на борбу против глади и регионалну трговину и можда смањити миграције према европским и другим богатим земљама, слажу се експерти.

Иначе, безбедност испорука хране пробила се високо на дневни ред Групе 8 пошто је прошлогодишњи скок цена довео до немира и насиља у неким земљама. Храна је и даље скупа, мада су се цене спустиле са нивоа из средине прошле године.

Организација УН за храну и пољопривреду процењује да ће ове године број гладних у свету достићи милијарду.

Амерички председник Барак Обама оценио је по завршетку Самита Г8, да би број самита који се одржавају током године требало смањити, а Г8, као и Уједињене нације, реформисати.

Потребно је да међународни лидери пронађу праву комбинацију како би могли да напредују, када је реч о глобалним питањима, рекао је Обама.

"Шта ће бити прави формат за рад, то је питање о коме ћемо разговарати. Ја сам за смањење броја самита", истакао је амерички председник и додао да су САД "очигледно" и даље ангажован партнер у међународним напорима.

Коментаришићи реформу и обнову међународних институција попут УН и Г8, председник САД нагласио је да би у великим међународним форумима требало да буду и друге земље, али није прецизирао које.

"Имати читаве континенте као што су Африка или Латинска Америка, а да немају представнике у великим међународним форумима и организацијама у којима се доносе одлуке, то неће ићи", рекао је Обама.

(РТС)